

kote pretekli. Vzeli so slovenske knjige, ki je iz njih oče bral Nini pravljice in druge zanimivosti. Očeta so vrgli iz postelje in ga odpeljali. Mati in Nina sta jokali, jokali. Poklekli sta pred tuje može in z dvignjenimi rokami prosili. Pa bili so neizprosni. Mož je bil slaboten, pa tega udarca ni mogel prenesti. Stiska in žalost sta pospešili smrt.

Takrat je izpolnila Nina deset let. Z materjo sta za vselej prišli k nam, v materino domovino, k stari mami.

Toda Nina se ni mogla udomačiti. Res, pri nas ni bilo groznih črnih mož, ki bi ji branili govoriti in peti slovensko; toda Nina ni pela nikoli več. Žalovala je za očetom, morjem in žarkim južnim soncem in vedno bolj bledela. Iz dneva v dan je postajala tišja.

Hodila je v šolo v peti razred. Učila se je z marljivostjo, a ne z veseljem. Samo enkrat se je razvnela, ko je učiteljica dala nalogo, naj vsaka opiše svoj rojstni kraj. Nina je pisala o morju in toplem soncu, o oranžnih gajih in o belemrodu, polnem školjk, s tolikšno toplino in ljubeznijo, da so se učiteljici, ko je pregledovala naloge, nehote orosile oči. Njena naloga je bila najboljša. Za zgled jo je učiteljica prebrala učenkam, Nina pa je dobila podobico. Takrat se je Nina prvič nasmehnila in prvič je bilo videti, da je srečna.

Začetkom zime je Nina izostala iz šole. Prišla je mati in se razjokala: »Nina je bolna, težko bolna!«

Zunaj je v debelih kosmihi naletaval sneg. »Južno sonce bi jo ozdravilo,« je rekel zdravnik. »Kje naj ga vzamem?« se je razihтела mati.

Nina sama je pogosto govorila o soncu, morju in očetu. Ubogi materi je krvavelo srce. »Potrpi, Ninica,« jo je tolažila, »kmalu pride pomlad, pa ti bo sijalo sonce vse dni in ti boš ozdravela.« (Dalje.)

ČUDA V NARAVI

Največja puščava. Sahara v Severni Afriki je ozemlje, kjer je narava docela pozabila na življenje in zelenje. Potniki opisujejo prostrane, neporastle, nerodovitne in enolične planjave kot nepregledno peščeno morje, ki je osobito ob času vihravega vetra strah ljudi in živali. Kdor pa rad in mnogo prebira razne potopise, se bo prepričal, da so najžalostnejši del sveta hribovite pokrajine v državi Chile, ki je zapadna sosedja argentinske države v Južni Ameriki. Tukaj brzi železniški vlak tri dni in tri noči po samih peščeninah in skalovinah, kjer oko ne zapazi nobenega zelenja. Je pravo peklenško ozemlje. Nobenemu človeku bi ne prišlo na misel, da bi silil v to strahovito puščavo, če bi ne bilo tam največjih zalog solitra, v gorah chilenskih pa celih skladov bakra in železa. Ti zakladi pa privabljajo tisoče ljudi, ki se za silo preživljajo, četudi ne vidijo ne nobenega drevesa, ne grma ne bilke ne cvetke. Živila jim dovažajo vlak od drugod. Odkar so prišla v rabo umetna gnojila, je pa tudi kupčijo s solitarjem zadel običuten udarec, zato je tudi doseljevanje ljudi, ki so v teh samotah iskali kruha, nazadovalo.

»Ima želodec kakor kit.« Tako imajo tuintam navado reči, če hočejo koga označiti kot človeka, ki je sila ješč in spravi celo kopo jedi pod svojo »streho«. No, pa je ta primera s kitovim želodcem le malo predrzna, kajti kit je brez dvoma najtežja in največja žival, kar jih danes zemlja premore. In kitov želodec je tak, da more pospraviti v svojo bisago nekatero tono raznih rib, rakov in podobnih morskih prebivalcev. Temu se ne bomo čudili, če pomislimo, da doseže ta ogromni velikan do 150.000 kg teže. Še boljše si bomo predočevali to strašno ribjo pošast, če izvemo teže posameznih organov njegovih: Kitov jezik tehta do 3000 kg, srce do 650 kg, jetra do 1000 kg, obisti do 500 kg, prazen želodec 400 kg. — Dobro, kajne, da se nam te zveri ni treba bati. V naše morske vode se priplazi kvečjemu kakšen morski volk, ki pa tudi ni povsem nedolžna stvar, kakor nas je novejša žalostna zgodovina poučila.

Koliko pa da mesa tak-le kolós, kot je kit? Saj meso njegovo ni kaj prida, pač pa je veliko vredna njegova mast. Masti se dobi od enega junaškega morskega kita približno 30.000 kg; slanine okrog 25.000 kg; mesa prav toliko. To nekaj zaleže.

Koliko časa živi slanik (riba — »arenk«)? Naravoslovci zatrjujejo, da do-

seže starost 25 let. Bolj zanimivo pa je, da si iščejo slaniki v času, ko polagajo ikre, vedno le stalne, ene in iste kraje. Tak kraj je n. pr. Islandija. V nepreglednih rojih se drste in drve tja gori. Zakaj prav do tega otoka?

Prav tako zagonetno je življenje jegulj. Ko pride čas, da bodo polagale ikre, zapuste reke in veletoke, pa romajo v široko morje. Kot zbiralisce v Atlantskem oceanu je znano Bermuda otočje. (To so majhni otoki severovzhodno od Floride.) Leto za leto vidijo tam ogromne množine jegulj. Noben učenjak ne zna tega pojava prav razložiti. Ni karsibodi preplavati take daljave. In vendar znajo te kačaste ribe najti smer in tvegajo vse, da dosežejo svoj cilj.

P O V E J

Povej, da žepna ura v eni uri do 18.000 krat zatiktaka;

da ima osa-matica v enem poletju 30.000 potomstva;

da imamo danes že 4000 vrst raznih vrtnic;

da doseže črv (deževnica) na Madagaskarju do poldrug meter dolžine;

da izhlapeva človeško telo vsak dan do 1 liter vode;

da je Berlin najbolj gozdnato mesto v Nemčiji;

da je na vsem svetu do 2,400.000 slepih oseb;

da se dobe gosonice, ki v enem mesecu 600 krat toliko požro, kot tehtajo;

da en star kit toliko tehta kot 60 slo-
nov, t. j. okrog 3000 stotov (centov);

da udari žila pri dojenčku 134 krat na minuto, pri mladcu 80 krat, pri docela doraslem človeku pa okrog 70 krat; pri starosti od 60. leta naprej pa še nekoliko manjkrat (65). Pri ženskem spolu je utrip žile za kakih 6 udarcev urnejši; pri visoko-postavnih osebah je počasnejši kot pri majhnih.

SMEH JE ZDRAV

Primeri. G. katehet je razlagal, kako je bil Egiptovski Jožef po nedolžnem v ječo vržen. Med učenci je pridno poslušal zlasti Maks. Ni mu dalo, da ne bi se oglasil: »Moj stric je tudi Jožef in tudi v zaporu!«

Odkritosrčno. Mati: »Tonček, pa ja že nisi vseh bonbončkov pohrustal? Ali nisi nič mislil na Zdenkota?« — Tonček: »Seveda sem; zato sem pa tako hitel, da sem jih prej polizal, drugače bi jih moral pa nekaj Zdenkotu dati.«

Računstvo. Učitelj: »Vas je pet otrok, kajne. Matijec. Če ima mati samo štiri

jabolka, kaj bo potem naredila?« — Matijec: »Jabolčnik!«

To je dobro, mama, da nisem četrti otrok,« se pohvali Betka, ko pride iz šole. — »Zakaj pa?« poizveduje mama. — »Naš gospod učitelj je danes rekel, da je vsak četrti otrok, ki pride na svet, Kitajec.«

Ali je prav naredil? Gospod učitelj je imel navado, da je v odmoru poslal k peku po žemljo. V prvem razredu še ni imel nikogar, ki bi bil pripraven za to postrežbo. Zato vpraša: »Kateri ve, kje žemljice prodajajo?« — Vse tiho. »Ali nihče ne ve, kje je pri peku?« — Šele čez čas se oglasi Tonček, da ve. »Dobro. Tu imaš dinar, pa kupi eno žemljo zame, eno pa zase, da ne boš zastoj hodil.« Deček brž skoči in je čez par hipov že nazaj — in sicer z dobrim založajem žemljice v ustih, tako da je komaj govoril. Pokloni se gospodu, položi pol dinarja predenj na mizo in pravi: »Gospod učitelj! Niso imeli več ko eno samo žemljo.«

»Kako ti dopade novi gospod učitelj?« vpraša mati svojega sinčka Blažkota. »Bo že; samo to se mi čudno zdi: včeraj je rekel, da je pet in štiri — devet; danes je učil, da je šest in tri prav tako devet.«

Previdno. Rozalka sedi z mamo pri zajtrku, pa pravi: »Mama, zakaj ste pa danes tako tiho?« — »Kaj pa naj govorim?« — »Pa recite: Rozalka, na še eno žemljico!«

Iz Stankove šolske naloge. Med važne dele človeškega telesa spada hrbtenica. Na enem koncu sedi glava, na drugem pa sedi človek sam.

ZA DOBRO VOLJO

O nekem možu, ki je romal v Sveto deželo, beremo: Na parniku so imeli tudi opico, ki je bila potnikom včasih v zabavo, včasih je pa pokazala tudi svojo navihanost. Naš dobri romar je nekoč pozabil denarnico za kovance na stolici, kamor se je običajno hodil hladiti. Opica je to brž opazila. V istem hipu je že imela denarnico v svoji taci in odbrzela na svoj najvišji kotic na jambori. Zvedavo pregleduje vsebino. Kar naenkrat začne drobiž razmetavati tako, da je vrgla po dva komada na krov ladje, tretjega pa vedno v morje. Ko ni bilo več, spusti denarnico na tla.

Mož je pozneje ženi potožil, kaj se mu je pripetilo na morski vožnji. Ženica ga potolaži: »Vesel bodi, da se je tako zgodilo. Drobiž, ki sem ti ga dala na pot, sem zbrala, ko sem prodajala mleko, v katerem je bila tretjina vode. Bog pa ni hotel, da bi ti hodil na božjo pot s kri-
vičnim denarjem; zato je tretjina drobiža sfrčala v vodo.«